No. 41.

VLISSINGSCHE COURANT.

Woensdag — 6 April.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,35, en franco per post f 2,50. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk.

Advertentien worden geplaatst a 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Brieven franco.

INGEZONDEN STUKKEN.

DE NIEUWE MINISTER-RAAD.

Het besluit, hiertoe betrekkelijk, voorkomende in de *Staats-Courant* van den 2 April ll., heeft ons aangenaam verrast.

Diegenen, welke van de optreding des heeren VAN HALL blootelijk eene verandering van *phraseologie* verwacht hadden, zullen toch nu moeten toestemmen, dat de veranderingen, waartoe de nieuwe Minister komen wil en blijkbaar reeds heeft medegewerkt, zich nog iets verder dan tot *phrases* zullen uitstrekken.

Wanneer onderscheidene oude Ministers op eenmaal zullen ophouden zitting in den Raad van Ministers te hebben, en voortaan alleen verantwoordelijke Hoofden van Departementen, met uitzondering slechts van bijzondere gevallen, dien Raad zullen uitmaken; wanneer de Voorzitter uit hunnen boezem zal voortkomen; wanneer niet een enkel op zich zelven staand Minister langer alleen koninklijke besluiten of algemeene verordeningen zal kunnen provoceren; wanneer ook de heer BAUD nu eene andere overeenstemming of *homogeniteit* zal leeren kennen, dan die welke Z. Exc. vroeger beweerde te bestaan; en de algemeene verordeningen b. v. voor het bestuur der Overzeesche Bezittingen eerst den Raad der verantwoordelijke Ministers zullen moeten passeren, of de reeds bestaande, op voorstel van een der andere Ministers, aan een nader onderzoek van den Raad zullen kunnen worden onderworpen; (bij art. 10 is het regt van voorstellen door de leden niet beperkt, en de Voorzitter brengt *alle* stukken in overweging;) wanneer de eene Minister den anderen zal mogen op de vingers zien, dat deze laatste geene zaken alleen afdoet, welke tot de overweging en beoordeeling van den Raad mogten staan; (zie art. 16) — dan zou men mogen zeggen, dat dit alles iets meer is dan verandering van phraseologie; dat dit eene allergewigtigste wijziging van het regeringstelsel is.

Wij willen wel toestemmen, dat dit alles niet uitsluitend het werk des nieuwen Ministers zijn zal; dat ook een wigtig deel van den dank der natie voor deze heilzame verbetering aan den Koning en de overige Ministers, (met uitzondering misschien alleen van den meer Oosterschgezinden heer BAUD,) zal verschuldigd zijn; doch te willen ontkennen, dat de heer VAN HALL, die het besluit op den dag zijner in functietreding contrasigneerde en, naar het *H. B.* zegt, het ook *provoceerde*, aanspraak op erkentelijkheid en goedkeuring bij dit zijn *début* heeft verworven; dat het een gunstig vooruitzigt opent op hetgeen deze Minister verder in de toekomst zal willen doen; dit te ontkennen zou eene groote mate van partijdigheid verraden.

In den eersten opslag zal men wel in art. 13 iets meenen te bespeuren van hetgeen men noemt, » *eenen slag om den arm houden*, wanneer men daar leest:

» De beraadslagingen van den Raad van Ministers leiden tot geene beslissing bij meerderheid." De Koning zal alleen beslissen en zal dit ook kunnen doen, wanneer slechts één Minister, tot wiens Departement de zaak behoort en die contraseing wil verleenen, met zoodanige beslissing instemt. Aan de andere Ministers staat het dan vrij, hunne demissie in te dienen, en wordt deze aangenomen, dan begint de taak der vertegenwoordiging, om uit te maken, van welke zijde het belang van het algemeene best meest is behartigd geworden.

Meerderen waarborg mag en kan men redelijkerwijze niet verlangen, wanneer men de koninklijke magt niet op den Raad der Ministers wil overdragen, iets hetwelk de grondwet blijkbaar niet gewild heeft, wanneer zij aan het slot van art. 72 zegt: » *De Koning alleen besluit*, en geeft telkens van zijn genomen besluit kennis aan den Raad." (den Staatsraad.)

Zelfs al kwam er eene wijziging der grondwet tot stand, dan nog zouden wij voor ons meenen, dat de koninklijke magt daarbij dezelfde uitgestrektheid op *dit* punt zou behooren te behouden, welke zij thans bezit.

Ook de bijzondere voorzieningen, welke er zijn vastgesteld voldeden ons volkomen. De redactie is daarenboven duidelijk, bondig en bepaald. Wij vinden in de organisatie, waartoe het besluit moet leiden, al datgene wat wij in de *Vlissingsche Courant* van 25 October 1841, bij onze beoordeeling der *redevoering van den heer* BAUD als onzen wensch hadden opgegeven

Hoe intusschen die Minister het zal maken bij deze verandering, laat zich voorshends moeijelijk opmaken.

Z. Exc. had toch gezegd: (zie *Staats-Courant* van 18 October 1841.)

» Ik behoor niet tot de soort van menschen, die men *bemoeialles* noemt; — ik laat mij daarom niet in met de zaken mijner ambtgenooten, — met zaken waarvoor *zy* persoonlijk verantwoordelijk zijn...... Ik kan dan ook niet zeggen, dat al de handelingen en beslissingen mijner ambtgenooten met mijne beschouwingen overeenkomen, want ik draag er geene kennis van."

Blijft Z. Exc. nu deel van het bestuur uitmaken, (hetgeen, voor zekeren heer CLÉRAN en ook nog wel voor anderen, die zich met de Oostersche denkwijs des Ministers niet best kunnen vereenigen gansch niet wenschelijk schijnt,) dan zal Z. Exc. nu aan het *bemoeiallen* moeten, en zich bezig houden met een aantal stukken en voordragten zijner collega's, iets hetwelk Z. Exc. meende, dat onze grondwet niet mede bragt, daar ieder minister voor de zaken *zyn* departement betreffende persoonlijk verantwoordelijk is.

Die zal dus dan regelregt aandruischen tegen de denkbeelden en staatkundige gevoelens vroeger door dien heer gemanifesteerd toen Z. Exc. ook nog te kennen gaf, bij het woord *volks-stem* alleen aan *volks-liedekens* te denken.

Art. 74, 75 en 76 der grondwet laten overigens, naar ons inzien, de instelling van eenen Minister-raad, op den voet als bij het besluit is geschied, volkomen vrij. Art. 75 neemt zelfs meer aan dan regtstreeksche *daden* van eenen Minister, het spreekt ook van *medewerking tot daarstelling* enz. dier daden; en die medewerking zal nu kunnen geschieden door al de leden van den Raad; en het bewijs, in hoever zij aan eene ongrondwettige daad mede schuldig staan, zal te vinden zijn in het rapport, hetwelk volgens art. 13 aan den Koning moet worden ingediend, en in hetwelk, des verkiezende de namen der stemmenden zullen worden opgenomen, zoodat ieder, die eenen slechten maatregel afkeurde, daarvan in het rapport zal kunnen doen blijken.

Deze *collectieve* verantwoordelijkheid zou echter bij de eventuele wet op de ministeriele verantwoordelijkheid blootelijk tot zoodanige ongrondwettige daden behooren te worden uitgestrekt, welke dadelijke, zeer gewigtige gevolgen, als staatschokken enz. hadden na zich gesleept; daar, in alle andere gevallen, het gevorderde contreseing van den betrokken Minister genoegzamen waarborg schijnt aan te bieden, en de vrijheid van discussie en stemming zooveel mogelijk behoort te worden bevorderd en bewaard.

In de *Proeve van Wet op de Ministeriele Verantwoordelykheid*, in 1840 bij P. WEDTS DE SWART te Vlissingen uitgegeven, kan men dit punt in art. 9 en in de achtergevoegde Memorie breedvoerig ontwikkeld vinden.

Misschien zal deze brochure, wanneer de nieuwe Minister van Justicie eens zoover zal zijn gevorderd, om zulk eene wet te kunnen ontwerpen, (iets dat onder den heer VAN MAANEN niet scheen te kunnen tot stand komen, en hetwelk toch noodig is, zal de ministeriele verantwoordelijkheid iets te beteekenen hebben,) door Z. Exc. niet geheel en al onopgemerkt worden gelaten; en dan zal Z. Exc. waarschijnlijk mede bevinden, dat eene *collectieve* verantwoordelijkheid, in *sommige* gevallen, als noodzakelijk is te achten, gelijk dezelve ook allezins in overeenstemming zou kunnen worden geacht met de grondwet en het alsnu genomene besluit tot organisatie van den minister-raad.

Wij hebben hier voor 't oogenblik nog slechts eenen wensch bij te voegen, namelijk, dat spoedig de minister RIJK behouden in het vaderland moge aankomen — welke warme en vrijzinnige vaderlander, dan gewis niet weinig verheugd zal zijn, de in de laatste tijden tot stand gekomene verbeteringen in ons staatsbestuur op te merken; en dat terstond *na* die aankomst een programma van beginselen zal worden vastgesteld, naar welke elk Minister, welke deel van den Raad zal uitmaken, zich zal te gedragen hebben. Moge dan dit programma zoo na mogelijk gelijken aan dat, hetwelk wij vroeger in overweging gaven, (*Vlissingsche Courant* 6 Aug. 1841, No. 93,) dan zouden wij daarmede het vaderland uit den grond van ons hart geluk wenschen!

DE SPOT MET DE INDUSTRIE-SCHOOL TE DELFT.

In de *Arnhemsche Courant* van Zondag ll. vindt men op eene geestige wijze (dit laatste valt niet te ontkennen,) den draak gestoken met het ontwerp tot daarstelling dezer school.

Dat het geene kunst is, elke zaak, ook de eerwaardigste, in een bespottelijk daglicht te stellen, weet iedereen.

Maar of, wanneer men iets afkeurt, daarvoor gegronde redenen zijn bij te brengen, is eene geheel andere zaak.

Wij Nederlanders bezitten een jammerlijk gebrek, namelijk, dat wij steeds willen achteraan komen, niet maar in *verkeerde*, (hetgeen eene deugd is,) maar ook in *goede* zaken.

Men schermt met onze voorvaderen en zegt: « deze hadden geene industrie-school en werden toch rijk."

Maar hadden onze voorvaderen met eene mededinging in alle vakken te kampen, gelijk hun nakroost?

Had de industriele wetenschap in hunnen tijd elders de hoogte bereikt van den tegenwoordigen?

Hadden de omliggende volken die wetenschap reeds destijds op een zoo oneindig getal vakken van nijverheid toegepast, en de hoog-wijze Nederlanders daarin zulk een beduidend eind weegs achter zich gelaten, als in den onzen?

Bezaten *Engeland*, *Frankryk* en andere Staten, in die gulde tijden der vaderen, zulk eene verbazende overmagt ter zee, als thans, nu onze handel zoo lang zal kunnen bloeijen als wij buiten verwikkelingen kunnen blijven, en men geene voorwendselen zoekt en vindt, om ons met *embargo's* of nog ergere zaken op het lijf te komen?

En gebeurt dit, wat houden wij dan over, zoo wij te trotsch of te dom geweest zijn om van andere volken te leeren, op welke wijze men de nijverheid van een volk op de hoogte van den tijd voeten en houden kan?

Was zelfs tot verbetering van den landbouw in de meeste der omliggende landen, bij welke wij nu almede daarin achterlijk zijn, toen zooveel gedaan, als thans?

Al deze en soortgelijke vragen stelt men zich niet voor, wanneer men alleen spotten wil.

En dan dat ongelukkige *geld*; en die zucht om dáár te bezuinigen, waar hetzelve, als een vruchtbaar zaad, duizendvoudige vruchten konde geven.

Even goed kon men gelden weigeren voor onze dijken en zeeweringen; want of het goede volk eenmaal door het water of door den honger moet omkomen, zal wel hetzelfde zijn.

Wanneer Nederland een tien- of twaalftal kundige en navorschende mannen bezoldigt, welke daardoor hunnen tijd aan het onderzoek der stoffelijke belangen des lands kunnen toewijden, zich op de hoogte der wetenschap kunnen plaatsen en zorgen, dat insgelijks hun vaderland daarop gevoerd worde; zal *dat* geld verspild zijn?

Welk eenen bekrompen koopmansgeest moet men bezitten, om op *zulke* uitgaven te willen beknibbelen!

En dat stoffen op die bijzondere leerscholen, die kantoren en particuliere inrigtingen; men zie maar eens rond hoe goed onze jonge lieden onderwezen en welke meesters zij zijn in het vak der nijverheid. De Fransche en Belgische tentoonstellingen zijn maar peulschillen bij hetgeen *wy* kunnen leveren. Ambten bejagen, couponnen-knippen, dure landerijen koopen, zoodat de boeren er niet aan kunnen, en van eigenaars weldra pachters of arbeiders worden; ziedaar vakken van industrie, waarin *onze* jonge jonge lieden met kapitalen uitmunten. Men zoeke slechts geld voor eene onderneming, ook de deugdelijkste, en veel zal het zijn, indien van de twintig kapitalisten er één slechts een weinig vair zijn geld daarin durft te plaatsen. Waarom? Omdat zij te onkundig zijn om te kunnen begrijpen, of te vadzig om te onderzoeken, of er werkelijk iets goeds voor henzelven en voor land en volk uit te halen is.

Dat hebben zij in die geroemde bijzondere scholen geleerd, met betrekking tot het vak der nijverheid.

Hier, wanneer de geestige schrijver der *Extracten uit den Utopiaanschen Moniteur* nog weder eens schertsen of spotten wil, zal hij een ruim veld vinden.

De ambtsjagers, de couponnen-knippers, de duré landerijen-koopers, men brenge deze op de koord, doch geenszins de voorstanders van een zoo heilzaam denkbeeld als dat, om Nederland in industriële wetenschap op de hoogte te brengen der mededingende volken; om meer den lust en de bekwaamheid ook tot beoefening der moeijelijker vakken van nijverheid op te wekken, voor welke grondige studie en eene ontwikkelde wetenschappelijke kennis van vele zaken vereischt wordt.

NIEUWSTIJDINGEN.

ENGELAND.

LONDEN, den 29 Maart. Hier te lande, alwaar toch waarlijk het bouwen van groote stoomschepen reeds lang niets ongewoons meer is, wordt thans, onder den titel van *een monsterschip* gewag gemaakt van een stoomvaartuig, hetwelk eerlang te Londonderry van stapel zal loopen. Het moet 1300 ton aan lading kunnen voeren, behalve zijn machines, behalve 700 ton aan steenkolen. Geheel het dek blijft vrij voor de passagiers. Voorts is het vaartuig in het bovendek voor 44 stukken geschut geboord en als een schip opgetuigd; terwijl de berigten, welke onze bladen er van behelzen het fraaije en kunstmatige van den bouw uitnemend prijzen.

— Behalve de versterking aan gewone infanterie verneemt men, dat onze regering voornemens is, een regement scherpschutters naar Affghanistan te zenden, als het wapen, hetwelk in de bergachtige landstreek, die thans het tooneel des oorlogs in Azie uitmaakt, met bijzonder voordeel gebruikt kan worden. Een bataillon van het 60e regement, hetwelk tegenwoordig op Malta ligt, schijnt het eerste korps te zullen zijn, hetwelk daartoe naar Indie zal vertrekken.

— Uit een gedaan onderzoek is gebleken, ten minste zoo wordt van Greenock geschreven, dat het ongeluk onlangs aan den stoomboot *Telegraph*, op de Clyde overgekomen, te wijten geweest is aan het overmatig heet worden van den ketel. De overblijfsels van denzelven toonen, dat hij gloeijend geweest is, en er loopt een gerucht, dat de regulateur reeds op eene vroegere vaart in wanorde geraakt was en dat zulks den ingenieur zelf belet had de sterkte der drukking naauwkeurig te weten.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, den 31. Maart. Bij Koninklijk besluit van gisteren, is de Minister van Staat Mr. *H. J.* Baron *van Doorn van Westcapelle* benoemd tot Grootmeester van het Huis des Konings, bijzonder belast, om als zoodanig bij Hare Maj. de Koningin te fungeren.

— Men verzekert, dat men bij de departementen van algemeen bestuur zich bezig houdt met het vervaardigen van onderscheidene ontwerpen van wet, en dat, onder anderen van wege het departement van Finantiën, spoedig na de hervatting der zittingen, een ontwerp van wet, houdende eenige wijzigingen in het Tarief der regten op de in-, uit- en doorvoer, zal worden aangeboden.

NIJMEGEN, den 31 Maart. In den avond van gisteren had binnen deze stad een voorval plaats, hetwelk de allernoodlottigste gevolgen had kunnen na zich slepen. Zekere weduwe *Klaassen* met het doen opriglen van eene

bakkerij in haar huis, in dezer stad Heselstraat gelegen, bezig zijnde, was men onvoorzigtig genoeg een weggehakt gedeelte van eenen muur, waarop grootendeels het fondament rust eener andere woning, achter de St. Stevenskerk uitkomende en welke wegens de bergachtige ligging der stad hooger gebouwd is, niet behoorlijk te onderstutten. Het duurde niet lang of men begon in deze laatstgenoemde woning, in gebruik door het huisgezin van den onder-koster bij de Hervormde Gemeente alhier, wiens huisvrouw en zoon aanwezig waren, elkander opmerkzaam te maken op den schoorsteen, welke scheen over te zakken, waarna plotseling het geheele huis, uitgezonderd de voorgevel, met moeder en zoon, die bij de kagchel zaten, ongeveer vijftig voeten diep naar beneden stortten in de woning van de weduwe *Klaassen*, alwaar hoogstloevallig juist de werklieden vertrokken, en alzoo eenen anders gewissen dood waren ontkomen. De zoon kwam weldra, door de toegevloeide menigte geholpen, van onder de puinhoopen te voorschijn zonder eenig althans beteekenend letsel; terwijl de moeder omtrent een kwartier uurs later, aan hare muts, die men meende te bespeuren, ontdekt, opgegraven en voorts in eenen staat van bewusteloosheid naar eenen harer buren werd overgebragt; hebbende verschillende kneuzingen en eene zeer aanmerkelijke brandwonde bekomen door de kagchel, welke met haar naar beneden gevallen was.

ARNHEM, den 2. April. Onder de nieuwste uit China naar Engeland overgebragte trofeën, bevindt zich ook een literairisch werk, namelijk een uittreksel, in 450 deelen, uit eene encyclopedie, die 6000 deelen sterk is. Wat zijn onze encyclopediën en algemeene woordenboeken tegen dit, »*Boek om na te slaan*" — want zoo is de titel — dat door de wijzen van het Hemelsche rijk gebruikt wordt!

— Uit Wijk bij Duurstede wordt ons het volgende van eene vereerende hand berigt:

«De opdelving van beenderen en daarmede die van oudheden, heeft genoegzaam opgehouden. De aanzienlijke menigte en groote verscheidenheid van Romeinsche en Germaansche overblijfsels, gedurende dezen winter hier opgehaald, zijn, op slechts eenige stukken na, allen met de meeste zorgvuldigheid ingezameld en in bezit van den WelEerw. heer *S. C. van der Veur*, Pred. te Zoelmond. Naar wij vernemen, bestaat deze verzameling in koperen, marmeren en albasten beeldwerk, 30 zilveren en koperen penningen, vier in steen gehouwen mortieren, 20 groote en kleine potten, handmolens, slinger en andere steenen, kroozen, vormen, glaswerk, slijpsteenen, 10 steenen ballen, 8 steenen en beenen schijven, haarnaalden, in been en koper gewerkt gereedschap en ornamenten, 90 sleutels, visch- en paardetuigen, wapenen, 10 bijlen en aaksen, offertuigen en een groot aantal messen en onbekende voorwerpen en werktuigen in steen, ijzer en koper.

»Tevens vernemen wij, dat uit deze voorwerpen met genoegzame zekerheid, den oorsprong der plaats kan worden opgemerkt, en door den Heer *van der Veur* gehouden wordt voor eene offerplaats eenmaal op den oever van den Rijn gelegen. Gaarne zouden wij van dit alles meer vernemen." (*Utr. C.*)

SOERABAYA, den 12 November. De zeeroovers worden sedert eenigen tijd in den Oostelijken Archipel en aan de zuidkust van Borneo steeds vermetelter en trekken daar menigmaal gansche kapervloten bijeen, waarmede zij niet alleenlijk de Europesche koopvaardijschepen en de kleinere vaartuigen der Maleijers, maar zelfs de Hollandsche oorlogschepen durven aanvallen en berooven. Somwijlen wordt alsdan de gevangen gemaakte manschap ook wel door de zeeschuimers vermoord of als slaven verkocht, wanneer dezelve niet bestaat uit Europeanen (blanke en liplappen).

De oostwaarts van Borneo rondzwervende zeeroovers zijn echter geenszins, gelijk de westwaarts en noordwaarts van dat eiland, in de Indische en Chinesche zee zich ophoudende vrijbuiters, laffe Maleijers, Tajaks en Chinezen, maar, hetgeen thans met leedwezen wordt opgemerkt, meerendeels zoogenaamde zwarte Portugezen, van de eilanden Timor en Flores en Amboinezen, onder welke naam in Nederl. Indie gewoonlijk de Maleische Christelijke bevolking der Molukschc eilanden wordt verstaan.

De invoering van het stelsel van gouvernements monopolie werkt namelijk op de Moluksche eilanden in geenen deele zoo heilzaam en zegenrijk als op het schoone en vruchtbare Java, want de inlandsche bevolking van Amboina, Banda, Tidor, Ternate en andere Moluksche eilanden vervalt ten gevolge van dit stelsel meer en meer tot armoede en is daarom met het stelsel van monopolie der regering hoogst ontevreden.

Reeds in 1817 en 1828 hebben de inboorlingen op Amboina getracht zich te bevrijden van de Europesche heerschappij en het monopolie; deze pogingen zijn echter geheel mislukt en hebben ten gevolge gehad, dat honderde Amboinesche insurgenten deels nog in ketenen liggen geklonken, deels naar Java zijn gebragt, om daar bij het leger te worden ingelijfd. Men is derhalve hier van oordeel, dat de misnoegde Amboinezen pogen door deelneming aan zeeroof jegens de onder Hollandsche vlag varende schepen, hunnen haat tegen de Europesche meesters te kennen te geven, en zich te wreken over het rampspoedig stelsel van gouvernements monopolie.

Wie zouden in Europa kunnen gelooven, dat juist de christelijke Maleische bevolking van Nederl. Indie (ik bedoel hier hoofdzakelijk de Amboinezen, waarvan, gelijk men weet, de meeste Hervormde christenen zijn), met de heerschappij der Europeanen veel minder te vreden is dan de Mahomedaansche Javanen en Madurezen. De stemming der bewoners van Java jegens hare Europesche meesters is tegenwoordig zeer goed, want met geestdrift spreekt schier ieder Javaansche vorst en inlandsch hoofd van onzen regtvaardigen Koning, en in den Radja Ollande (Koning van Holland) erkent het volk gaarne den magtigsten heer der aarde.

Alhoewel tegenwoordig voor geen nieuwen insurrectieoorlog op Java is te vreezen, worden evenwel door het gouvernement zeer goede maatregelen van voorzorg genomen want zelfs de Keizer van Solo (de magtigste vorst van Java) is steeds derwijze door Europesche spionnen omringd dat hij zelfs geen enkel verdacht woord met eenen zijner vasallen of dienaren kan spreken, zonder dat de Hollandsche ambtenaren oogenblikkelijk daarvan wierden onderrigt. Zoo geleid bijv. een Hollandsche adjudant, als eere wacht, den Keizer van Solo op zijne wandelingen of bij de godsdienstoefening naar de moskee; een ander adjudant eet aan des keizers tafel en is daarbij tegenwoordig, wanneer iemand met denzelven verlangt te spreken. Alleenlijk onder zijne vrouwen is de keizer van het lastige Europesche gezelschap bevrijd, weshalve de toestand van den regtmatigen beheerscher van meer dan drie millioen Javanen veeleer gelijkt naar den toestand eens staatsgevangenen, dan naar dien van eenen keizer. (*Pr. St. Zeit.*)

MENGELINGEN.

HET HUWELIJK UIT HONGER.

De diligence van Parijs op Lyon kwam te Chalons-sur-Saône aan, en de reizigers maakten zich gereed om de groote zaal van het hôtel du Chevreuil binnen te gaan, om er haastig den maaltijd te gebruiken; — de jongens, de meiden en de herbergier geleidden met veel ijver naar de groote table d'hôte de bestovene en uitgehongerde reizigers, die het rijtuig van LAFITTE en CAILLARD hun dien dag bragt, en de stem van den onmeedoogenden conducteur, de klagten der maag overschreeuwende, herhaalde het gewone refrein: — Haast u, mijne heeren, gij hebt slechts eene kleine drie kwartier tijd

Onder de reizigers, wiens groote honger deze lastige waarschuwing meest hinderde, onderscheidde men een welgemaakt jongeling, van ten naasten bij vijf-en-twintig jaren; het echte type van een reizenden Parijzenaar.

Eene grijze pet, achteloos op het hoofd, vermengde hare kleur met de dikke laag stof, die zijne haren bepoederde, en gaf door zijne overhangende klep aan het uitzigt des reizigers een eenigzins wild voorkomen, of ten minste de uitdrukking van eenen vrijen en lustigen inborst. Om zijne reiskleeding volledig te doen zijn, droeg de jonge Parijzenaar over zijne kleederen eene kiel; en quasifantastische slobkousen omsloten zijne beenen, om het laken van zijne elegante pantalon te beschermen tegen de menigvuldige nalatigheden van de administratie der bruggen en wegen.

Onze jonge man was een der eersten, die de groote zaal du Chevreuil binnen getreden waren, en terwijl hij het dringende bevel van den conducteur herhaalde, had hij paats genomen aan dat gedeelte der tafel, dat het meest bezet was met voedzame spijzen, welke hij, zonder twijfel, zich gereed maakte met eene duidelijke voorkeur te vereeren, toen zich de volgende vraag achter hem deed hooren:

— Is hier niet een reiziger van Parijs, genaamd BRÉMOND?

Op dezen naam keerde de jonge Parijzenaar zich om, en zag op den drempel van de deur, een kleine groom in blaauwe liverei; hij wendde zijne blikken naar zijne reisgenooten, om te zien of die vraag aan hen gerigt was, en daar niemand antwoordde, zeide hij tot den bode:

— Het schijnt dat er hier geen andere BRÉMOND is dan ik, groom; — mijn vriend, ben ik het naar wien gij vraagt?

— Het is zekere heer BRÉMOND van Parijs, dezen avond te Châlons aangekomen, met de onderneming...

— LAFITTE en CAILLARD, voegde de Parijzenaar er bij. In dat geval kan ik mijne identiteit niet loochenen... Wat kunt gij van mij willen, jonge groom?... Ik verklaar u, dat de stad van Châlons-sur-Saône mij geheel onbekend is, zoo wel als hare 12,000 inwoners van beiderlei geslacht.

— Ik weet het wel, mijnheer, antwoordde met eenen eerbiedigen glimlach de lakkei-leerling: dat is juist de rede, waarom men mij mijnheer te gemoet zendt.

— Men zendt u mij te gemoet! hernam BRÉMOND verwonderd; en wie dan als het u belieft, aardige groom?

— Indien mijnheer de moeite wil nemen mij te volgen.. zeide het kind, het is mij opgedragen om slechts tot hem alleen te spreken.

— Zoo, zoo, zeide BRÉMOND opstaande, geen ontijdige scherts, hoor!

— Mijn heeren, voegde hij er bij, zich tot de dischgenooten wendende, indien iemand van u de uitvinder dezer mystificatie is, daag ik hem uit, in naam der hongerigste maag, om de daad dadelijk te bekennen, en mij de kleine kwartiertjes, die mij nog overblijven, zonder hinder te laten besteden.

Al de personen, die aan de table d'hôte zaten, met een plegtigen eed geantwoord hebbende op deze klugtige uitdaging, dat zij geen deel hadden aan hetgeen er voorviel, wilde BRÉMOND den sleutel hebben van dit zonderling avontuur. De nieuwsgierigheid legde aan de maag een uitstel van eenige minuten op, en de jongeling verliet de zaal, na zijne medgezellen verzocht te hebben, zijn deel van elken schotel te bewaren, en hun beloofd te hebben hun welhaast de uitlegging van dit raadsel te zullen geven.

De groom, die deze bede en deze belofte hoorde, glimlachte weder, maar altijd met een zeer eerbiedig voorkomen, en zeide, zoodra zij op straat waren, tegen den jongen Parijzenaar:

— Mijnheer heeft willen lagchen ten koste dezer heeren, want hij weet zeer wel dat hij dezen avond niet in het hôtel du Chevreuil zal eten!

— Ik weet zeer wel, zeide BRÉMOND, wiens honger zich aan deze woorden ergerde, dat ik geen stap verder ga; wij zijn nu alleen, verklaar u spoedig en bedenk wel, dat, als gij het ongeluk gehad hebt, om u met eene onbeschofte boodschap te belasten... ik Châlons niet zal verlaten, zonder u eerst te hebben doodgeslagen...

De groom boog zich met onderwerping.

— Al moest ik ook, vervolgde de Parijzenaar, van daag mijn eten ten beste geven, en mijne plaats in de coupé verliezen.

— Ik zie wel, antwoordde de groom met zijnen onverstoorbaren glimlach, dat mijnheer wil schertsen: mijnheer rekent er zonder twijfel niet op heden avond uit Châlons te vertrekken. — En, ik denk niet hij een slecht maal aan de table d'hôtel zal betreuren, wanneer een prachtige maaltijd hem te huis wacht.

De laatste zin, hoewel even onbegrijpelijk als het overige gesprek van den jongen groom, verminderde eenigzins de ergernis van den Parijzenaar. Hij hernam met meer zachtheid:

— Men wacht mij dan ten eten bij uwen meester?

— Mijnheer wil zeggen bij mijne meesteres, antwoordde de boodschaplooper.

— Eene vrouw, een goed maal, een geheim! Welnu dacht BRÉMOND — het stof uit zijne favoris schuddende — dat alles is niet zeer verschrikkelijk en het avontuur neemt eene zeer menschelijke gedaante aan. Nog eens, vervolgde hij, zich tot den groom wendende, zijt gij zeker dat het aan mij is, aan mij, ANATOLE BRÉMOND van Parijs, straat St.-Georges no. 7bis, landschapschilder, dat uwe meesteres deze hoffelijke uitnoodiging zendt?

— Ja, mijnheer, ja, zeide de lakkei, ziehier overigens eenen brief van mevrouw, die u mijne boodschap bevestigen zal.

BRÉMOND nam haastig een klein briefje aan, dat de groom hem overgaf. Het opschrift bevatte waarlijk den naam van BRÉMOND, maar het schrift was aan den jongen Parijzenaar geheel onbekend. Hij brak ongeduldig het cachet los, om den naam te lezen van deze geheimzinnige missive. Tot vermeerdering van het geheim was de brief zonder naamteekening en bevatte alleen deze woorden:

«De heer BRÉMOND wordt met het grootste ongeduld verwacht; hij wordt verzocht den persoon, die hem dit briefje zal overhandigen, dadelijk te volgen. Men rekent op zijnen ijver en zijne kieschheid."

Men had noch Parijzenaar, noch schilder moeten zijn, om halverwege eenen roman te laten steken, die zich op zulk eene ongewone wijze voordeed. BRÉMOND, geheel en al het maal van het hôtel du Chevreuil en de diligence LAFITTE en CAILLARD vergetende, zeide nu vast besloten tot den lakkei: — Laat ons gaan!

— Het zijn slechts een paar stappen, zeide de groom, zich naar de gracht wendende.

— Zoo veel te beter, dacht de jonge schilder, want ik sterf letterlijk van honger en nieuwsgierigheid.

Maar twee stappen verder, op den hoek der groote straat, vond BRÉMOND niets dan eene elegante cabriolet, waar de groom hem verzocht in te gaan. Deze nam toen plaats naast den reiziger, en gaf het paard de zweep, dat hen spoedig op eenen binnenweg bragt, die langs de rivier liep.

BRÉMOND had opgehouden den lakkei te ondervragen, door wiens halve en onzekere antwoorden hij niets wijzer werd. Hij had besloten den uitslag en de ontknooping van dit romaneske reis-avontuur af te wachten. — Waarlijk, zeide hij zachtjes tot zich zelven, terwijl de cabriolet over den weg voortrolde, dit gelijkt wel naar eene verlenging van de Tour de Nesle; ik heb op dit oogenblik veel van den kapitein BURIDAN, zich in eene cabriolet naar het geheime rendez-vous van mevrouw MARGARETHA VAN BOURGONDIË begevende. Maar het doet er niet toe; laat ons gaan. Wat er ook gebeure, het zal altijd eene goede anecdote zijn om aan mijne vrienden en kennissen te vertellen, indien ik ten minste niet, om geheel het ijselijke drama na te doen, na een alleraangenaamsten nacht, vermoord, in eenen zak genaaid en geworpen word in de golven der Saône!

De gedachten van BRÉMOND gingen vervolgens, door eene zeer natuurlijken overgang, over in een stil onderzoek naar de waarschijnlijke redenen zijner schaking.

Hetgeen stellig zeker is — dacht hij — is, dat ik niemand in Châlons ken, en dat ik nooit door deze stad gekomen ben. Het is ligt mogelijk, dat buiten mijn weten, iemand mijner vrienden zich hier heeft neergezet; maar hetgeen weder onmogelijk is, is dat hij onderrigt zou zijn van mijne reis, van mijne komst in deze stad; want ik heb Parijs overijld, uit grilligheid, verlaten, en den dag voor mijn vertrek er niet aan denkende, dat ik den volgenden dag op reis zoude gaan naar Provence... Niemand van mijne medgezellen weet wat er van mij geworden is; ik had mij voorgenomen mijne waarde vrienden vaarwel te zeggen, als ik te Marseille zou zijn. — Ah! riep op eens de jonge kunstenaar zich voor het voorhoofd slaande... ik weet het! ik heb het raadsel gevonden... ik wed dat het CHALABERT of CARMIEU is..., de een of de ander heeft eenen oom of eene tante in den omtrek van Lyon... daar heb ik het.... CHALABERT of CARMIEU is zonder twijfel met verlof in deze streek, hij zal mij uit de diligence hebben zien komen... en... eene plotselinge ingeving... eene onverwachte aardigheid... een vertrouwde en slimme groom.., een geheimzinnig briefje.. eene cabriolet.. eene schaking tot aan het kasteel van zijnen oom... dat de duivel de ontijdigen schertser hale."

Dit stille gesprek eindigende, hoopte BRÉMOND een stellig antwoord uit den groom te krijgen en rigtte zich eensklaps tot dezen met de vraag:

— Kleine lakkei, gij zijt in dienst den heer CHALABERT?

Wat belieft u? zeide de groom.

— Of van den heer CARMIEU!

Ik ken niemand van dien naam antwoordde de koelzinnige lakkei het paard voortdrijvende.

BRÉMOND raakte nu geheel en al van de weg, kruiste zijne armen, en zag van alle gissingen af.

Na verloop van drie kwartier, hield de cabriolet voor eene kleine groene deur stil, die dadelijk openging. Een jong dienstmeisje verscheen op den drempel en verhaalde aan BRÉMOND, dat men begon te wanhopen aan zijne komst, en dat de ongerustheid der dames zeer groot was, daar men zoo even gehoord had, dat er dien eigen morgen in den omtrek van Beaune eene diligence van Parijs naar Lyon omslagen was.

— Mijn lieve kind, zeide BRÉMOND, deze dames zijn toch in hare wanhoop over mijn niet-komen, niet aan tafel gegaan?

— O neen, mijnheer hernam het meisje, men kon er niet aan gaan zonder u.

Dit antwoord stelde den hongerigen kunstenaar gerust. — Welnu, ging hij voort, ik bid u, beminnelijk juffertje, mij zoo spoedig mogelijk bij haar te brengen; ik brand van verlangen om haar mijne hulde te brengen... en kennis met haar te maken.

Het dienstmeisje bragt ANATOLE BRÉMOND in het park en leidde hem door eenen doolhof van kleine lanen, tot aan den geheimen ingang van een buitenhuis dat er goed uitzag. BRÉMOND merkte met vreugde op dat vele vensters beneden schitterend verlicht waren; hij dacht dat het de eetzaal was.

— Vergeef mij, mijnheer, zeide het meisje, indien ik u de keuken door laat gaan, om in huis te komen, maar mijnheer, zal zich, denk ik, niet aan de genoodigden willen vertoonen in dit reis-costuum.

— Dat spreekt, antwoordde BRÉMOND, eenen vlugtigen maar tevredenen blik werpende op de gloeijende ovens, op het spit, en de bezige koksjongens.

— Maak geen gerucht, mijnheer, zie hier de geheime trap, die naar uwe kamer leidt; wees voorzigtig, er is geen licht... Houd de leuning vast.. en volg mij... nu zijn wij er... kom binnen... wacht tot ik u bij eenen leuningstoel breng... gij moet wel moede zijn; gaat zitten, als het u belieft, en rust wat uit terwijl ik mevrouw ga waarschuwen.

En het meisje verdween. (Vervolg hierna.)

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 5 April. Sedert den 2 dezer zijn alhier ter reede gekomen:

Voor Antwerpen bestemd:

La Reine, J. R. Jansen, Hul, stukgoederen; d'Eendragt, G. G. Stuit, Koningsbergen, lijnzaad; Wilberforce, J. Stranach, Londen, stukgoederen en passagiers; Prinses Victoria, T. Jackson, Londen, stukgoederen en passagiers.

Voor Gent bestemd:

Le Bienvenue, E. Moijsens, Stockholm, stukgoederen.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze reede naar zee gezeild:

The Soho, T. Whitcombe, stukgoederen en passagiers, Londen, Expedit, J. B. Linersen, ballast, Bergen; Alert, J. G. Lund, suiker, Nice; The Star, R. Ennes, schors, Londen; Fidele, A. Cornelis, steenkolen, New-York; The Violet, C. Murraij, schors en vlas, Liverpool; Barbara Catharina, B. S. Rohl, schors, Liverpool; Izaac, J. Langhof, ballast, New-Castle; de Jonge Johanna, P. C. Dillewijns, schors, Sandwich; Jean de Locquenheim, C. Pethers, steenkolen, New-York; Oscar, J. P. Nielsen, hooi, Oran; de Maria, A. Gelalie, stukgoederen, Constantinopel; de President, J. Woller, ballast, St. Domingo; Iliana, J. Bennet, schors, Londen; Jupiter, C. Herthoge, steenkolen, New-York; Ganges, P. Leach, hooi, Oran; Diana, O. Nahmens, schors en vlas, Hul, Cleveland, W. Wheldabe, schors, Hul; The Thomas, J. Holmes, schors en vlas, Hul; Mareilt, G. Abomovich, ballast, New-Castle; August, J. Indrie, ballast, New-Castle; die Rhein, F Heijerdahl, ballast, Bergen; die Frau Frauke, J. Huizenga, stukgoederen, Hamburg.

— Eergisteren is van hier uitgezeild Z. M. barkschip Prins Willem Frederik Hendrik, kapitein-luit.-ter-zee C. W. Ruys, naar de West-Indien.

Naar zee gestoomd de gisteren hier ter reede gekomen Rijks stoomboot Etna, Luitenant-ter-zee W. F. Baars.

— Te Suriname is aangekomen Z. M. transportschip de Merwede, kapitein-luitenant Stort, uit Helvoet.

MIDDELBURG, den 4. Maart. Heden is naar zee gezeild het barkschip de Onderneming, kapitein, J. A. van Boven, bestemd naar Batavia.

ADVERTENTIEN.

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BIEREN.